

GOOD READING

(A GUIDE TO THE WORLD'S BEST BOOKS)

Hazırlayan: The Committee on College Reading. Genişletilmiş yeni baskı. 12 + 251 S. 8° 50 cent. Yayımlayan: The New American Library. Mentor Books-Ms 124. New York 1954.

Halkı okutmak için ona yol göstermek, sonra, çok ve kolay okumasını sağlamak, yani ona ucuz kitap vermek gerekir. Amerika'da kitap pahalıdır. Fakat çeşitli "Paper bound" kitaplar herkesin okumasına imkân alanı açar. Türkiye'de bazan gazete satıcılarında bile gördüğümüz, parlak kaplı, okunduktan sonra çabuk dağılan ve eskiyen "pocket book" lardan başka (Bunlar 25, 35, 50 cent'e satılır), daha ağır konuları işleyen daha sağlam basılmış, fiyatları 35 cent'ten iki dolara kadar giden yayınlara raslanır. İki dolar az para değildir: ama, örneğin, 95 cent'e, 700 sayfalık bir "Rabelais" alabilirsiniz. Yahut, ciltlendiği zaman gözü de doldurabilecek, büyük bir kitabı, hem de "Mysticism" gibi oldukça ağır bir ad taşıyan bir eseri iki dolara elde etmek pahalı sayılmaz. Cep kitapları ile bu çeşit ciltsiz yayınlar gün geçtikçe çoğalıyor. Bazı kitapları hem ciltli (pahalı), hem de ciltsiz (ucuz) olarak piyasaya çıkardıkları da görülür. Hattâ 'Modern Library' adını taşıyan seri gibi, klâsik olmuş eserleri, ciltli olarak yine ucuza yayımlayan kurumlar vardır. Klâsik eserler için artık telif ücreti ödenmiyeceğinden olsa gerek, bunları daha sağlam, ciltli ve ucuz olarak ortaya çıkarmak mümkün oluyor.

Yukarıda adını verdiğimiz küçük kitap, 1932 den beri on altı defa basılmıştır. Elimizdeki baskısı, 1947 den beri yapılan baskıların dokuzuncusudur. Yetmiş kadar profesör, kütüphaneci, editör ve uzmanın birleşmesiyle ortaya çıkan "The Committee on College Reading" 1946 dan beri, aşağıda adlarını verdiğimiz tanınmış yazarların katıldığı bir danışma Kurulu'nun tavsiyeleriyle hareket etmektedir.

Carl Carmer'in başkanlığı altında çalışan Danışma Kurulu'nun üyeleri şunlardır: Stuart Cloete, Norman Corwin, Thomas Craven,

Dorothy Canfield Fisher, Aldoux Huxley, Lin Yutang, Thomas Mann (1955 te öldü), Carl Sandburg, Cornelia Otis Skinner.

Kitap, aslında, her çağdan, her edebî türden, her bilimden seçilmiş en önemli, ilgiverici 1200 kitabın tavsifli listesini veren bir kılavuzdur. Bu kitaptan faydalanacak olanlar kültür tarihinin ana çizgilerini kavrayabilecekleri gibi kendi kendilerine bir öğretimden de geçmiş olacaktırlar. Kitabın başında Danışma Kurulu'nu ve "The Committee on College Reading"i teşkil eden üyelerin adları ile birlikte yardımcı yirmi üyenin adları da verilmektedir.

Kitap üç bölüme ayrılmıştır: 1. Bölüm: "Zevk ve fayda için okumak" başlığını taşıyor. Bu bölümde, okuma tekniği üzerinde bilgi veren iki yazı, bültenimizin başka bir sayfasında bahis konusu ettiğimiz "Yüz seçilmiş kitap" listesi, bir de ucuz baskılar anahtarı vardır. 2. Bölüm: "Tarih çağları" başlığını taşıyor. Bu bölümde, her çağda: Eski Yunan, Roma, Orta Çağlar, Rönesans, Tudor İngilteresi, 17 ve 18. Yüzyıllardan ayrı ayrı bahis açılmakta, sonra, bu çağlara ait önemli eserlerin listeleri verilmektedir. Aynı bölümde: "Edebî türler" başlığı altında: 19. Yüzyıl Amerikan romanı, 19. Yüzyıl İngiliz romanı, 19. Yüzyıl Avrupa romanı, 20. Yüzyıl Amerikan, İngiliz, Avrupa romanları, Doğu, Pan-Amerikan, Küçük hikâye, Dram edebiyatı, Şiir, Deneme-Mektup türleri, Biyografya incelenmekte, listeler eklenmektedir. "Manevi ve müsbet bilimler" başlığı altında: Din, Felsefe, Mizah ve Hiciv, Güzel Sanatlar, Sosyal Coğrafya, Tarih, Fen Romanları, Fizik bilimleri, Biyoloji bilimleri, Psikoloji, Antropoloji ve sosyoloji, Ekonomi bilimleri, Siyasi bilimler, Müracaat kitapları, En yeni kitaplar: 1952-1954 üzerinde durulmakta, listeler verilmektedir. 3. Bölüm: "Bazı şahsi görüşler" başlığını taşıyor. Bu bölümde: okuma ve okuyucuya dair konuşulmakta, Danışma Kurulu üyelerinin şahsan tertipleedikleri büyük kitaplara ait listeler sıralanmaktadır. 1954 baskısının eki kitaba bilhassa önem katmaktadır; Ucuz baskılarda "Good Reading" in tavsiye ettiği kitaplar. Bu uzun liste, kitabın bölümlerine göre tertiplenmiştir.

Kitabın her bölümünde her bahis ayrı bir uzman tarafından kaleme alınmıştır. Kitap listelerinde basım tarihleri, editörler, hattâ kitapların fiyatları ihmal edilmemiştir. Zaten bu kitap aşağı yukarı ucuz baskılar için yol göstermek, okuyucuya imkânlar vermek amacını gütmektedir. Sondaki ucuz baskılar listesinin kitabın özelliği

olarak, daha ilk sayfada işaret edilmesi boşuna değildir. Kitabın sonuna eklenen indeks, 2. bölümde adları geçen yazar ve kitap adlarını içine alıyor.

35 cent'e satılan, sık sık baskıları yenilenen bu faydalı kitabın, Amerikalı okuyucu için nasıl bir hazine olduğunu açıklamaya lüzum yoktur. Kültürünü artırmak yahut zevk için okumak isteyen her öğrenci, halk adamı, veya, başka alanlarda az çok bilgi, fikir sahibi olmak isteyen edebiyatçı, ilim adamı bu kitapta aradığını bulacaktır. Üstelik, orta halli okuyucu, bir şaheseri, hattâ bir yıl önce yayımlanmış, fakat beş dolardan aşağı satılmıyan bir bilim kitabını 50 cente nereden sağlayacağını da kitaptan öğrenecektir. Böylece, mali durumunu hesaba katmadan, Shakespeare'i veya Galile'yi satın alabilecektir ¹.

Kitabın 100 kitaplık önemli eserler listesi ile dokuz tanınmış yazarın şahsi listeleri, ayrıca, okuyucuya, dünyanın büyük kitapları üzerinde kıyaslamalı bir kılavuz ödevi görecektir.

Türk okuyucuları için böyle bir kılavuzun düzenlenmesi ne kadar iyi olur. Türk Kütüphaneciler Derneği; profesörler, yazarlar, aydınlar arasında bir anket yaparak böyle bir işe girişebilir. Böyle bir hizmet bu derneğin tarihinde şerefli bir sayfa tutar. Üzerinde düşünmeğe fazlasıyla değer sanırız².

Palo Alto (Calif.), 13.11.1955

Sami N. ÖZERDİM

Millî Kütüphane Başuzmanı

¹ Bu kitap, kitap listelerini verirken, şüphesiz, İngilizce tercümelere dayanmaktadır. Fakat, büyük dillerde hemen hemen müşterek olan tür adlarını az çok bilen orta seviyede bir okuyucu, İngilizce bilmesede bu kitaptaki listelerden faydalanabilir.

² Kitapta Doğu ürünlerini boşuna aramaktayız, Ömer Hayyam, tek başına Yakın Doğu'yu temsil etmektedir. Biyografya kısmında Nehru'nun eserini gördükten sonra, Atatürk'ün "Nutm"unu aramak aklımıza geliyor. Amerika, günün olaylarıyla ilgilenen pratik insanların ülkesidir. Nehru'nun aktüel olduğu günlerde tertip edilen kitapta ona yer verilmesi bu bakımdan hoş görülebilir. Fakat, bu çeşit eserlerin daha geniş bir görüşle kaleme alınması beklenir.